

I

(Állásfoglalások, ajánlások és vélemények)

ÁLLÁSFOGLALÁSOK

TANÁCS

A Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által elfogadott állásfoglalás a bírák, ügyészek és igazságügyi alkalmazottak Európai Unión belüli képzéséről

(2008/C 299/01)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA ÉS A TAGÁLLAMOK KORMÁNYAINAK
A TANÁCS KERETÉBEN ÜLÉSEZŐ KÉPVISELŐI,

mivel:

- (1) A nemzeti bírák és ügyészek kulcsszerepet játszanak az Európai Unió joga tiszteletben tartásának biztosításában. Az európai jogrend koherenciájának biztosítása szempontjából különösen fontos, hogy a nemzeti bírák hatékonyan működjenek együtt az Európai Bírósággal az európai jog rendelkezéseinek érvényességére és/vagy értelmezésére vonatkozó, az Európai Bíróság által lefolytatott előzetes döntéshozatali eljárás során. Ezzel összefüggésben különösen hangsúlyozandó egy olyan sürgősségi előzetes döntéshozatali eljárás megléte, amelyet a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének térségével kapcsolatos kérelmek esetében folytatnak le.
- (2) Az Európai Tanács 1999. októberében Tamperében tartott ülésén a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség létrehozását a politikai napirend elsőrendű kérdésévé tette. E cél elérése érdekében az Európai Tanács megállapította, hogy az Európai Unióban mind a polgári, mind a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés sarokköve a kölcsönös elismerés alapelve.
- (3) Az Európai Unióban a bíróságok, ügyészségek és más nemzeti illetékes hatóságok határozatokat adhatnak ki a polgári és büntetőeljárások különböző szakaszaiban. A kölcsönös elismerés elve alapján e határozatokat a megfelelő jogalkotási aktusnak megfelelően a határozathozatal szerinti tagállamtól eltérő tagállamokban is elismerik és végrehajtják. Az Európai Unió valamennyi bírójának és ügyészének képesnek kell tehát lennie egy másik tagállamban hozott polgári vagy büntető határozat végrehajtására.
- (4) A kölcsönös elismerés alapelveinek megfelelő érvényesítése érdekében a tagállamoknak és igazságügyi hatóságoknak kölcsönösen bízniuk kell egymás jogrendsze-

reben. Ezenkívül az igazságügyi együttműködés szorosabbá tétele – például az igazságügyi hatóságok közötti közvetlen kapcsolatok, és különösen az európai igazságügyi hálózatok és az Eurojust révén – az igazságügyi hatóságok közötti kölcsönös bizalmat és kölcsönös megértést feltételez.

- (5) A 2004. évi hágai program ⁽¹⁾ hangsúlyozta annak szükségességét, hogy az igazságügyi hatóságok és a különböző jogrendszerek közötti kölcsönös megértés javítására irányuló konkrét erőfeszítések megkövetelése révén erősítsék a kölcsönös bizalmat, ezen hatóságoknak szóló csereprogramokat szervezzenek, és képzésükbe rendszeresen illesszenek be egy európai uniós elemet.
- (6) Az Európai Unióban az igazságügyi képzésről szóló, 2006. június 29-i európai bizottsági közlemény ⁽²⁾ hangsúlyozta, hogy a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség megvalósításában elért előrehaladás hatékonyabbá és láthatóbbá tétele érdekében igazságügyi képzést kell kialakítani. A közlemény különösen a következők szükségességét emelte ki: az Európai Unió jogi eszközeire vonatkozó ismeretek javítása, a tagállamok jogrendszereire vonatkozó kölcsönös ismeretek fejlesztése és a nyelvi képzés javítása. A közlemény hangsúlyozta, hogy elsősorban a tagállamok feladata az európai dimenzióknak a nemzeti tevékenységeikbe történő teljes körű beépítése, ugyanakkor kiemelte, hogy integráltabb képzést kell kialakítani, amelyet európai szinten fogalmaznak meg és hajtanak végre.
- (7) A kölcsönös bizalom különösen az azzal kapcsolatos bizonyosságon alapul, hogy az Európai Unió valamennyi bírója, ügyésze és igazságügyi alkalmazottja (például asszisztensek, tanácsosok és hivatalvezetők) megfelelő képzésben részesül. A bírák, ügyészek és igazságügyi alkalmazottak képzése tehát a kölcsönös elismerés elősegítésének lényeges eszköze.

⁽¹⁾ HL C 53., 2005.3.3., 1. o.⁽²⁾ COM(2006) 356 végleges.

- (8) A megfelelő igazságügyi képzés különösen azt feltételezi, hogy valamennyi bíró, ügyész és igazságügyi alkalmazott kellő ismerettel rendelkezzen az európai együttműködési eszközökről, továbbá hogy teljes körűen alkalmazza az Európai Unió elsődleges és másodlagos jogát. Az ilyen képzésnek a belső piac, valamint a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség fejlesztésének valamennyi vonatkozására ki kell terjednie. Hozzá kell járulnia az Európai Unió többi tagállamának jogával és jogrendszerével kapcsolatos megfelelő ismeretek megszerzéséhez, valamint elő kell mozdítania az idevágó összehasonlító jogi tanfolyamokat.
- (9) Az Európai Unióról szóló szerződés hatálybalépését követően több európai szervezet – például az Európai Jogi Akadémia (Europäische Rechtsakademie) (ERA), valamint az Európai Közigazgatási Intézetben (EIPA) működő Bírák és Jogászok Európai Központja – olyan képzéseket tart a jogi szakma képviselői és az igazságügyi szakemberek számára, amelyek főként az elsődleges és másodlagos európai joggal kapcsolatosak.
- (10) A 2000. októberében alapított Európai Igazságügyi Képzési Hálózat (EJTN) a tagállamoknak a bírák és ügyészek képzéséért felelős intézményeit tömörítő szövetség. Célja, hogy a tagállamok bírái és ügyészei, valamint oktatóik számára európai képzési programokat szervezzen és népszerűsítsen azokat. Ennek érdekében az EJTN megszervezi a határokon átnyúló képzési lehetőségeket tartalmazó jegyzék kivitelezését. Az EJTN felel továbbá az igazságügyi hatóságok csereprogramjának végrehajtásáért.
- (11) A hágai program kinyilvánította, hogy az Uniónak támogatnia kell az Európai Igazságügyi Képzési Hálózatot. Az Európai Parlament 2002. szeptember 24-i állásfoglalásában ⁽¹⁾ hangsúlyozta az Európai Igazságügyi Képzési Hálózat fontosságát.
- (12) Az Európai Unió pénzügyi programjai 1996 óta támogatják a nemzeti képzési intézmények és európai szervek – mint az ERA, az EIPA és az EJTN – által kidolgozott igazságügyi képzéseket. Az „Alapvető jogok és jogérvényesülés” általános program keretében a 2007–2013-as időszakra a Büntetőjogi jogérvényesülés egyedi program létrehozásáról szóló, 2007. február 12-i 2007/126/IB tanácsi határozat ⁽²⁾ működési támogatást állapított meg az EJTN számára. A közösségi költségvetés továbbá rendszeres támogatást biztosít az ERA és az EIPA számára. Az Európai Bizottság partnerségi keretmegállapodásokat kötött az EIPA-val, az ERA-val és az EJTN-nel. A bírának és ügyésznek szóló csereprogram lebonyolítása tekintetében a Bizottság kiváltságos partnere az EJTN, melynek hatékonyságát növelni kell.
- (13) A bírák, ügyészek és igazságügyi alkalmazottak képzésével megbízott nemzeti szervezetek azonban továbbra is kulcsszerepet játszanak az elméleti ismeretek és a gyakorlati alkalmazások, valamint – tágabb értelemben – egy, az európai jog révén megvalósuló egységességre épülő, ugyanakkor a tagállamok jog- és igazságügyi rendszereinek sokféleségét elismerő közös európai igazságügyi kultúra közös alapjának elterjesztésében.
- (14) A tagállamok igazságügyi szereplői közötti tényleges kölcsönös bizalom előmozdítása érdekében, valamint a közös európai igazságügyi kultúra kialakítása céljából a képzés lehető legszélesebb körű fogalommeghatározását kell elfogadni. A közös értékek és hagyományok alapján e közös európai igazságügyi kultúrának többek között erősítenie kell a bírák, ügyészek és az igazságügyi alkalmazottak azon képességét, hogy nyitottan viszonyuljanak más tagállamok jogi kultúrájához és hagyományaihoz, továbbá foglalkoznia kell a vonatkozó deontológiai kérdésekkel.
- (15) Az Európai Parlament a nemzeti bírának az európai igazságszolgáltatási rendszerben játszott szerepéről szóló, 2008. július 9-i állásfoglalásában ⁽³⁾ felhívta a figyelmet arra, hogy a bírák és ügyészek nem rendelkeznek elegendő ismerettel az európai jogról, ami annak tudható be, hogy közülük kevesen részesültek megfelelő képzésben e téren. Ezen kívül a kölcsönös értékelő jelentések bebizonyították, hogy az Európai Unió tagállamainak bírái, ügyészei és igazságügyi alkalmazottai nem mindig ismerik megfelelő szinten az európai jogot, és hogy általában nem használják ki megfelelő mértékben a különösen az eljárási kérdések megoldásának megkönnyítése céljából rendelkezésre álló olyan európai szervezetet, mint például az Eurojust és az Európai Igazságügyi Hálózat.
- (16) A tagállamok bírái, ügyészei és igazságügyi alkalmazottai nincsenek kellőképpen tudatában az európai igazságügyi kultúra további fejlesztése fontosságának, és körükben tovább kell erősíteni a közös igazságügyi térséghez való tartozás és hozzájárulás tudatát.
- (17) A bírák, ügyészek és az igazságügyi alkalmazottak számára rendkívül fontos az Európai Uniónak az érintett személy anyanyelvétől eltérő hivatalos nyelvein történő képzés, többek között a különböző tagállamok igazságügyi hatóságai közötti közvetlen kapcsolattartás lehetővé tétele és megkönnyítése, valamint annak érdekében, hogy a bírák, ügyészek és az igazságügyi alkalmazottak érdeklődjenek és nyitottá váljanak más tagállamok jogi kultúrája és hagyományai iránt. A nyelvi képzés hozzájárulhat ahhoz is, hogy a bírák, ügyészek és az igazságügyi alkalmazottak részt vehessenek a más tagállamokban tartott csereprogramokban és képzési tevékenységekben.
- (18) Lényeges az is, hogy a más jogi szakmák képviselői – például az ügyvédek – is megfelelő képzésben részesüljenek az európai jog terén. A tagállamok többségében azonban e szakmák maguk felelnek a rájuk vonatkozó képzés megszervezéséért. Helyénvalónak tűnik ezért kizárni ezeket az állásfoglalás hatálya alól. Ezzel azonban nem szabad eleve kizárni, hogy a nemzeti hatóságok és az Európai Unió pénzügyileg is támogassa e más jogi szakmák képviselőinek az európai jog terén való képzését azzal a feltétellel, hogy e jogi szakmák függetlensége nem kerülhet veszélybe.

⁽¹⁾ HL C 273. E, 2003.11.14., 99. o.

⁽²⁾ HL L 58., 2007.2.24., 13. o.

⁽³⁾ A Hivatalos Lapban még nem tették közzé.

- (19) A bírák és ügyészek a tagállamokban eltérő feladatokat töltenek be. Ezért ezen állásfoglalásban semmi sem kötelezi a tagállamokat arra, hogy közös képzéseket szervezzenek a bírának és az ügyészeknek.
- (20) Az állásfoglalásnak tartalmaznia kell az ezen iránymutatások alkalmazásáról szóló felülvizsgálati záradékot. A felülvizsgálat eredményei alapján szükség esetén megfelelő intézkedéseket kell hozni a helyzet további javítása érdekében.
- (21) A fentiekre tekintettel lépéseket kell tenni a bírák, ügyészek és igazságügyi alkalmazottak képzése terén,

ELFOGADJÁK EZT AZ ÁLLÁSFOGLALÁST:

1. A bírák, ügyészek és igazságügyi alkalmazottak (például asszisztensek, tanácsosok és hivatalvezetők) képzésének szervezésekor a tagállamoknak – a bírósági függetlenség, illetve az Európai Unió különböző igazságügyi szervezeteinek sérelme nélkül – be kell tartaniuk az alábbi iránymutatásokat.
2. Ezek az iránymutatások a következő általános célkitűzések elérését szolgálják:
  - a) hozzájárulás egy valódi, a tagállamok jog és igazságügyi rendszereinek sokféleségére és az európai jog révén megvalósuló egységességre épülő európai igazságügyi kultúra kialakításához;
  - b) a bírák, ügyészek és igazságügyi alkalmazottak elsődleges és másodlagos uniós joggal kapcsolatos ismereteinek növelése, ideértve az Európai Bíróság előtti eljárásokkal, különösen az európai jog rendelkezéseinek érvényességére és/vagy értelmezésére vonatkozó előzetes döntéshozatali eljárással kapcsolatos ismeretek növelését;
  - c) megfelelő képzés útján annak elősegítése, hogy a bírák, ügyészek és igazságügyi alkalmazottak az Európai Unióról szóló szerződés 6. cikkében elismert és az Európai Unió Alapjogi Chartájában is tükrözött alapvető jogok és elvek teljes körű tiszteletben tartásával alkalmazzák az európai jogot;
  - d) a többi tagállam jogrendszerével és jogával kapcsolatos ismeretek növelése, különösen az idevágó összehasonlító jogi tanfolyamok előmozdításával;
  - e) az Európai Unió egészében a bírák, ügyészek és igazságügyi alkalmazottak nyelvi készségeinek javítása;
  - f) a bírák, ügyészek és igazságügyi alkalmazottak számára közös problémakörök tudatosításának elősegítése;
3. A tagállamoknak valamennyi lehetséges lépést meg kell tenniük annak érdekében, hogy a bírák, ügyészek és igazságügyi alkalmazottak képzését végző nemzeti szervezeteik a korábbi erőfeszítéseikre építve:
  - a) terjesszék az Európai Unió más tagállamainak jogrendszeréről és jogáról szóló információkat, például összehasonlító jogi tanfolyamok szervezésével;
  - b) jobban megnyissák nemzeti képzéseiket a más tagállamokból származó bírák, ügyészek és igazságügyi alkalmazottak előtt;
  - c) valósítsanak meg és ösztönözzenek az egyes tagállamok bírái, ügyészei és igazságügyi alkalmazottai közötti közvetlen cseréket, ideértve a bírának és ügyészeknek szóló csereprogramban ⁽¹⁾ való aktív részvételt, az ikerintézményi együttműködés előmozdítását és bármely egyéb megfelelő eszközt;
  - d) valamennyi megfelelő eszközzel, hatékonyan fejlesszék az Európai Igazságügyi Képzési Hálózatot (EJTN), és aktívan vegyenek részt annak tevékenységeiben.
4. A fentebb leírt általános célkitűzések elérése érdekében a tagállamoknak az alábbi célokat szolgáló, konkrét, új fellépéseket kell támogatniuk és adott esetben kidolgozniuk:
  - a) a bírói funkciók európai dimenziójának hangsúlyozása, különösen a következők révén:
    - a) az európai jogról szóló képzésnek a nemzeti alapképzési programba – amennyiben van ilyen –, valamint a továbbképzési programba és tantervekbe való beépítése, megfelelően figyelembe véve e tekintetben az EJTN által meghatározandó iránymutatásokat, és teljes mértékben kihasználva a meglévő képzési intézmények tapasztalatait;
  - b) a 3. pont c) alpontjában említett csereprogram megfelelő kiterjesztése az igazságügyi alkalmazottakra;
  - c) annak előmozdítása, hogy a bírák, ügyészek és igazságügyi alkalmazottak ismerjék az Európai Unió legalább egy másik hivatalos nyelvét, különösen képzési programok révén, valamint azáltal, hogy amennyiben és amikor az helyénvaló, az érintett tagállam jog- és igazságügyi rendszerére figyelemmel előnyben részesítik e tudást, például a bírák, ügyészek és igazságügyi alkalmazottak felvételekor vagy értékelésekor;

⁽¹⁾ „A bírának és ügyészeknek szóló csereprogram”, amely az Európai Közösségek általános költségvetésére alkalmazandó költségvetési rendeletről szóló, 2002. június 25-i 1605/2002/EK, Euratom tanácsi rendelet (HL L 248., 2002.9.16., 1. o.) 49. cikkének (2) bekezdésén alapul.

- d) a más tagállamok jogrendszerével és jogával kapcsolatos ismeretek növelése;
  - e) az európai e-igazságszolgáltatási eszközökkel kapcsolatos tanulás támogatása;
  - f) az e-tanulás ösztönzése és korszerű technikák alkalmazása;
- b) közös európai képzési programok elfogadása, amelyek tartalmát az EJTN-nek kell meghatározni, és amelyek végrehajtását az EJTN-nek és/vagy tagjainak kell biztosítani, például:
- a) egy vagy több közös képzési modul;
  - b) az érintett szakmák konkrét csoportjai – például vezető beosztású igazságügyi alkalmazottak, szakosodott bírák vagy ügyészek és oktatók – számára létrehozott közös képzési program;
  - c) rövid ideig tartó, különböző tagállamok bírának, ügyészeinek és igazságügyi alkalmazottainak részvételével megtartott közös képzési program („európai szemináriumok”), amelyet kezdetben a nemzeti képzési szervezeteknek kellene szervezniük.
5. Az EJTN-nek és tagjainak fontos szerepet kell betöltenie ezen iránymutatások gyakorlati végrehajtásában. Ennek érdekében megfelelő intézkedéseket kell hozni az EJTN megerősítésére.
6. A tagállamok a fenti célkitűzések megvalósítása céljából felkérést kapnak arra, hogy tegyék meg az ahhoz szükséges intézkedéseket, hogy az Európai Igazságügyi Képzési Hálózat tagjai növelhessék az Európai Igazságügyi Képzési Hálózat számára nyújtott pénzügyi hozzájárulásaik összegét, és ezzel biztosítsák működésének fenntarthatóságát.
7. A Bizottságot és a tagállamokat fel kell kérni arra, hogy vegyék fontolóra a Közösségi pénzeszközök bírának, ügyészeknek és igazságügyi alkalmazottaknak különösen Bizottsággal partnerségi keretmegállapodást kötött szervek főként az ERA, az EIPA és az EJTN által szervezett képzése terén megvalósítandó projektek számára való odaítélésére irányuló eljárások felülvizsgálatát ezen eljárások további egyszerűsítése és a rendelkezésre álló pénzeszközök rövidebb határidőn belül történő odaítélése érdekében.
8. A tagállamok és a Bizottság felkérést kap, hogy gondoskodjon ezen állásfoglalás gyors végrehajtásáról. E célból az elnökség és a Bizottság is felkérést kap, hogy vegye fel a kapcsolatot az európai képzési szervezetekkel.
9. A Tanács legkésőbb ezen iránymutatások elfogadását követő négy év elteltével, a Bizottság által benyújtott jelentés alapján felülvizsgálja azok alkalmazását. A felülvizsgálat eredményei alapján szükség esetén megfelelő intézkedéseket kell hozni a helyzet további javítása érdekében.
-